

РЕЗЮМЕ

на Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия през първото полугодие на 2024 г.

Отчетът за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през първото полугодие на 2024 г. е изготвен съгласно Указания за програмиране на министъра на отбраната за периода 2024-2029 г., Меморандум на програмните решения за периода 2024-2029 г., Доктрина за финансово осигуряване" (НП-8, издание А), въведена за изпълнение с МЗ № ОХ-433/07.05.2019 г. и Указания № РД 60-7/12.07.2024 г. на постоянния секретар на отбраната за изготвяне на „Отчет за степента на изпълнение на политиките и отбранителните програми в Министерство на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (БА) през първото полугодие на 2024 г.”

Отчетът е изготвен в изпълнение на чл. 133 ал. 3 от Закона за публичните финанси и ВЮ-3/09.07.2024 г. - Указания на министъра на финансите за формата, съдържанието и сроковете за съставяне и представяне на подробен отчет към полугодието и за годината за изпълнението на програмните бюджети за 2024 г. от първостепенните разпоредители с бюджет, които прилагат програмен формат на бюджет.

Отчетът е разработен на основата на представените отчети от ръководителите на основни програми (програми) и отчетите за изпълнение на отбранителните политики и промените в нормативната уредба през първото полугодие на 2024 г.

Отчетът за степента на изпълнение на отбранителните програми (бюджетни програми по бюджета на МО за първото полугодие на 2024 г.) е изготвен, с цел да се анализират постигнатите резултати от Основните програми и програми на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА през първото полугодие на 2024 г. и да се оцени до каква степен се реализират целите на приетите области на политика в отбраната (отбранителни, секторни политики), целите и приоритетите на отбранителните програми.

МО прилага Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана (ИСУРО) на програмен принцип, планира и управлява бюджетните разходи по политики и отбранителни програми и изготвя бюджета в програмен формат.

През 2024 г. МО изпълнява две области на политика в отбраната (отбранителни политики) и единадесет Основни програми, които подкрепят реализацията на политиките, както следва:

Политика „Отбранителни способности”

Основна програма № 1 „Подготовка и използване на Въоръжените сили (ВС)”;

Основна програма № 2 „Управление на човешките ресурси и резерв”;

Основна програма № 3 „Военна полиция”;

Основна програма № 5 „Медицинско осигуряване”;

Основна програма № 6 „Военно-патриотично възпитание и военно-почивно дело”;

Основна програма № 7 „Изследвания и технологии”;

Основна програма № 8 „Военно образование”;

Основна програма № 9 „Административно осигуряване, инфраструктура и управление на риска”;

Основна програма 12 „Управление на инвестиционни проекти”;

Политика „Съюзна и международна сигурност”

Основна програма № 4 „Членство в НАТО и Европейския съюз и международно сътрудничество”;

Основна програма № 10 „Военно разузнаване”.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г., ПМС № 13/29.01.2024 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г., бюджетът на МО е в размер на **2 129 194 000 лв.**, без Държавните висши военни училища (ДВВУ), трансферът за ДВВУ за 2024 г. е в размер на **59 040 200 лв.** Предвидените в Централния бюджет (ЦБ) финансови средства за изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти за модернизация и превъоръжаване на Въоръжените сили (ВС) са в размер на **1 761 910 000 лв.** Разходите за отбрана по бюджетите на другите Първостепенни разпоредители с бюджет (ПРБ) за 2024 г. са в размер на **266 800 000 лв.** и включват следните разходи:

- разходи за пенсии на военнослужещи – 231,7 млн. лв.;
- разходи за военни съдилища и военни прокуратури – 18,9 млн. лв.;
- разходи за издръжка на Постоянната делегация на Р България в НАТО, вноса на Р България към гражданския бюджет на НАТО и към Европейския механизъм за подкрепа на мира, изплащани от бюджета на МВнР – 10,7 млн. лв.;
- вноса на Р България към фонда на НАТО за иновации, изплащани от бюджета на Министерство на иновациите и растежа – 5,5 млн. лв.

Общо разходите за отбрана, включващи разходите на МО, трансфер на ДВВУ, планираните средства в ЦБ и разходите за отбрана по бюджетите на другите ПРБ за 2024 г. са в размер на 4 217 000 000 лв., което е 2,05 % от Брутният вътрешен продукт (БВП).

На основание чл. 109, чл. 110 и чл. 112 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), през 2024 г., Министерство на финансите (МФ) извърши корекции по бюджета на МО и по бюджетите на ДВВУ. Всички корекции по бюджета на МО и ДВВУ са дадени в Приложение № 11 към отчета.

На основание на извършените корекции, коригираният годишен бюджет на МО, (уточненият план на бюджета на МО) е в размер на 3 273 780 719 лв. На основание на извършените корекции коригираният годишен бюджет на ДВВУ (уточненият план на бюджета на ДВВУ) е в размер на 141 363 894 лв.

Бюджетът на МО заедно с бюджета на ДВВУ е в размер на **3 415 144 613 лв.** след като са отразени всички корекции по бюджета на МО и ДВВУ през 2024 г. (уточнен план на бюджета). Разходите за МО представляват 1,66 % от БВП за 2024 г. (БВП е 205 849 млн. лв. съгласно РМС № 16/12.01.2024 г. за одобряване на промените в Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2024-2026 г. одобрена с РМС № 830/21.11.2024 г.).

Съгласно ЗДБРБ за 2024 г. и ПМС № 13/29.01.2024 г. за изпълнение на държавния бюджет бюджетът на МО е утвърден по две отбранителни политики „Отбранителни способности“ и „Съюзна и международна сигурност“, 11 основни отбранителни програми, които подкрепят изпълнението на политиките и по направления на разходите.

Общият размер на разходите по основни отбранителни програми на МО през първото полугодие на 2024 г., включително и с извършените разходи в ДВВУ, възлиза на 1 891 046 106 лв., което е 0,92 % от БВП.

Допълнително по други сметки за средства от ЕС бяха изразходвани финансови средства в размер на 9 984 750 лв., от които 9 356 545 лв. по Програмата на НАТО за инвестиции в областта на сигурността (NSIP), изразходвани за колективни способности на НАТО на територията на Р България.

Изразходваните финансови средства в МО (с разходите за ДВВУ) по отбранителни политики и основни отбранителни програми са дадени в следната таблица:

в лева:

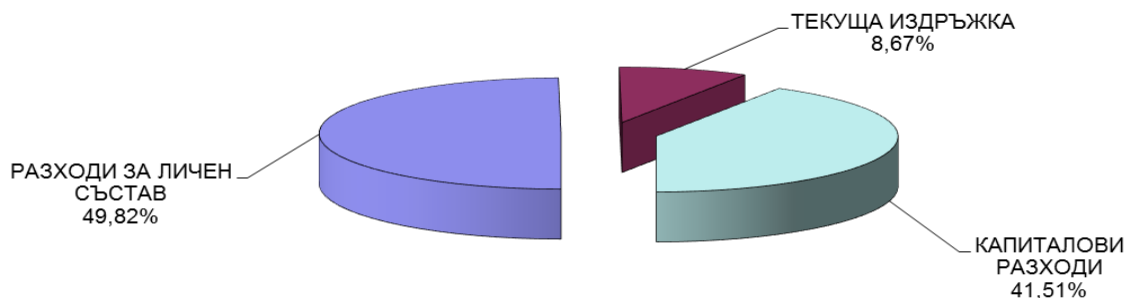
Политика	Планирани средства по меморандум за 2024 г.	По Закона за държавния бюджет за 2024 г.	Бюджет по уточнен план за 2024 г.	Разходи към 30.06.2024 г.
Отбранителни способности	1 933 770 876	2 005 531 900	3 143 347 561	1 834 201 809
ОП 1	1 287 138 000	1 443 752 600	1 626 584 624	754 256 125
ОП 2	23 156 000	26 665 000	28 142 241	13 728 214
ОП 3	46 357 000	53 206 200	58 116 200	28 785 729
ОП 5	124 447 000	138 241 900	214 677 753	122 484 741
ОП 6	39 828 000	44 273 000	48 366 338	26 134 859
ОП 7	12 598 000	13 044 000	14 828 793	7 570 824
ОП 8	142 864 376	8 800 000	150 163 894	55 051 240
ОП 9	214 582 500	276 849 200	340 814 222	103 652 014
ОП 12	42 800 000	700 000	803 017 390	722 586 241
Съюзна и международна сигурност	115 341 500	123 662 100	130 433 158	56 796 119
ОП 4	47 295 100	47 295 100	47 265 236	16 379 027
ОП 10	68 046 400	76 367 000	83 167 922	40 417 092
ВСИЧКО ЗА МО	2 049 112 376	2 129 194 000	3 415 144 613	1 891 046 106

Отчет на разходите по направления на разходите.

Разходите на МО по направления на разходите през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **1 891 046 106 лв.** (с ДВВУ), включително средствата от Централния бюджет и са показани на Схема 1, както следва:

- за персонал – 942 074 622 лв. (49,82 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ);
- за текуща издръжка (в това число подготовка) – 164 025 909 лв. (8,67 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ). Разходите за подготовка са – 3 771 683 лв. (0,20 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ);
- за капиталови разходи – 784 945 575 лв. (41,51 % от разходите на МО с разходите за ДВВУ).

Разпределение на изразходваните финансови средства по бюджета на МО през първото полугодие на 2024 г. по направления на разходите

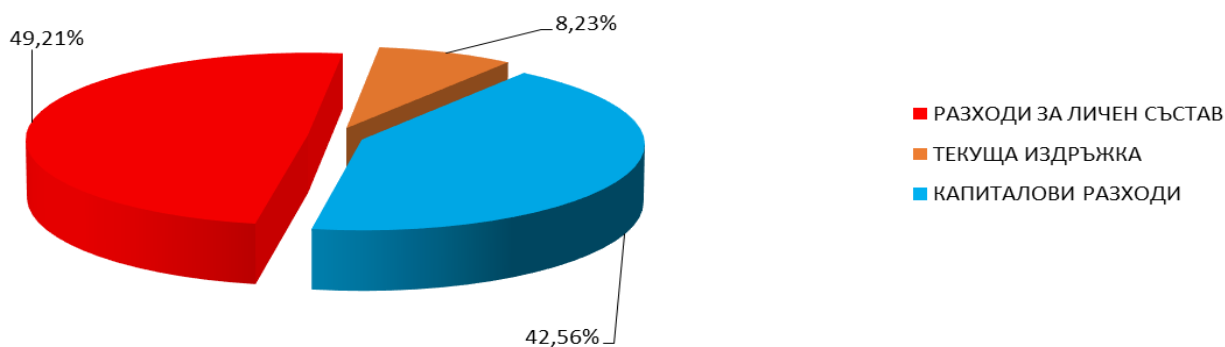

Разходите на МО без разходите на ДВВУ са в размер на **1 836 051 773 лв.** и са разпределени по направления на разходите, показани на Схема 2, както следва:

- за персонал – **903 580 715 лв.** (49,21 % от разходите на МО);
- за текуща издръжка (в т.ч. подготовка) – **151 051 553 лв.** (8,23 % от разходите на МО);
- за капиталови разходи – **781 419 505 лв.** (42,56 % от разходите на МО).

Схема 2

Разпределение на изразходваните финансови средства по бюджета на МО през първото полугодие на 2024 г. по направления на разходите (без ДВВУ)

Финансовите средства, изразходвани в МО по направления на разходите и по основни отбранителни програми са показани в Приложение № 1 на отчета.

През първото полугодие на 2024 г. за изпълнение на Цели за способности на НАТО - 2021 (ЦС 2021) и изграждането на декларираните военни формирования за НАТО и ОПСО на ЕС са изразходвани финансови средства в размер на **738 507 973 лв.**, което е 39,05 % от общите разходи на МО.

В изпълнение на целите и приоритетите на политика „Отбранителни способности“ през първото полугодие на 2024 г., основните програми, които я подкрепят са постигнали следните резултати:

През първото полугодие на 2024 г. финансовите средства, изразходвани по политика „Отбранителни способности“ са в размер на **1 834 249 987 лв.**, разпределени по основни програми, както следва:

Основна програма 1 „Подготовка и използване на въоръжените сили”

Усилията във видовете въоръжени сили, СКС, СКСО, КЛП и ККИПКО бяха насочени основно към поддържане на способностите на войсковите формирования в постоянна готовност за използване; водене на общовойскова и специална подготовка; носене на непрекъснато бойно дежурство за надеждна охрана и гарантиране на неприкосновеността на териториалната цялост, акваторията и въздушното пространство на страната; подготовка и изграждане на способности за управление, бойно осигуряване и поддръжка на формированията, определени за участие в текущи операции на НАТО и ЕС и тези от състава на Силите за отговор на НАТО (NRF).

Доктрини, концепции и планове

Развитието и актуализирането на доктриналните и концептуалните документи е систематизиран процес, който се осъществява в съответствие с процедурите, описани в Ръководство за развитие на националните концептуални и доктринални документи на ВС част I – Доктрини и приложни документи, издание (Б) април 2021 г. и част II – Концепции, издание 2013 г.

За координацията на този процес се разработва План за развитие на национални концептуални и доктринални документи в областта на отбраната и въоръжените сили¹, чрез който се поддържа архитектурата на доктриналните и концептуални документи, своевременното им актуализиране и осигуряване на хармонизация със съюзните публикации. Планът обхваща период от една година, като ежегодно се утвърждава от началника на отбраната и се актуализира при необходимост.

През първото полугодие на 2024 г. Постоянната работна група по концепциите и доктрините (ПРГКД) проведе едно редовно заседание на 15.02.2024 г., една процедура на „мълчаливо съгласие“² и една „процедура за коментари“³.

На редовното заседание ПРГКД прие следните доктрини:

- Проект на концепция за изграждане на Единна система за противовъздушна и противоракетна отбрана на ВС на Република България;

- Допълнение към Наставление по парашутна подготовка и десантиране (ТП 7-7).

1.1.1. Базови доктрини

През първото полугодие на 2024 г. се изпълняваха дейности по преглед и разработване на следните базови доктрини:

- Доктрина на ВС на Р България (НП-01, Издание (А), 2017г.);

- за военното разузнаване (НП-2, Издание (А), 2018 г.)

- Доктрина за подготовката на ВС на Република България (НП-7, Издание (А), 2018 г.).

1.1.2. Поддържащи доктрини

През първото полугодие на 2024 г. се изпълняваха дейности по преглед и разработване на следните поддържащи доктрини:

---

¹ Утвърден от началника на отбраната на 21.02.2024 г.(ДЗ рег. № 30–11–11/21.02.2024 г.)

² ПМС до 26.04.2024 г.

³ ПК до 12.07.2024 г.

- Доктрина за съвместно определяне и поразяване на целите (НП-3.9, Издание октомври 2013 г.);

- Доктрина за придвижване и транспортиране (НП-4.4, Издание юни 2014г.).

1.1.3. Концепции.

През първото полугодие на 2024 г. бяха приети следните концепции:

- Концепция за киберотбрана;

- Концепция за изграждане на единна система за ПВО и ПРО на ВС;

- Концепция за стрелковото оръжие във ВС на Р България.

През първото полугодие на 2024 г. министърът на отбраната утвърди следните концепции:

- Концепция за опазване и възстановяване на околната среда в районите на дислокация на военните формирования и в местата на провеждане на учения и мероприятия, свързани с отбраната на страната⁴;

- Концепция за изграждане и развитие на национална комуникационно-информационна система за работа във Federated Mission Networking (федерирана мрежова среда)⁵.

Изпълнение на плановете по подготовката

Подготовката във ВС се осъществяваше съгласно плановете и допринесе за съхранение на способностите за изпълнение на задачи и по трите мисии на ВС.

Програмите от състава на ОП 1 проведоха планираните мероприятия за колективна подготовка. При подготовката на щабовете се проведоха редица КЩУ, разделни, единни и съвместни щабни тренировки и компютърно подпомагани учения, на които се отработиха различни елементи по планиране, управление и ръководене на операции по съгласуване на процедурите по преподчиняване и управление на сили и средства и др.

Проведоха се мероприятия по сертифициране на декларираните формирования за НАТО и формированията от БА за участие в операции и мисии извън територията на страната.

Участие в операции и мисии извън територията на страната:

По международни споразумения

По международни споразумения ВС на Република България участват със сили и средства в бригада Югоизточна Европа (SEEBRIG).

Участие в операции

Военни формирования и отделни военнослужещи от ВС на Република България участваха в следните операции и мисии: Операцията на ЕС EUFOR – Босна и Херцеговина, операцията на НАТО KFOR – Косово, в небойната мисия на НАТО в Ирак, с военни наблюдатели в мисията за наблюдение на ЕС в Грузия, с щабни офицери във военноморската операция на ЕС за възпрепятстване, предотвратяване и възпиране на пиратски действия и въоръжени грабежи край бреговете на Сомалия – „АТАЛАНТА”, в постоянните военноморски групи на НАТО, с Мобилен комуникационен модул (DCM-F) в небойната мисия на НАТО в Ирак (NATO Mission Iraq - NMI) и с военнослужещ във военната операция на ЕС в централната част на Средиземно море (EUNAVFOR MED). Български военнослужещи участват в мисията на ЕС за военно подпомагане на Украйна (European Union Military Assistance Mission in Ukraine – EUMAM UA).

Принос към националната сигурност в мирно време

Сухопътни войски

---

⁴ МЗ № ОХ-393 от 24.04.2024 г.

⁵ МЗ № ОХ-204 от 23.2.2024 г.

На основание „План на СВ за оказване помощ на населението при бедствия“, във формирования бяха разработени нови планове за оказване на помощ на населението при бедствия. Влезлите в сила от началото на годината планове, регламентират активирането и оповестяването на формирования за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия (ФОППБ), тяхното окомплектоване с личен състав, техника и материални средства.

Към настоящия момент СВ подготвят и поддържат в постоянна готовност 64 специализирани ФОППБ и 2 групи за евакуация на населението при ликвидиране на последствията при авария в АЕЦ „Козлодуй“. В тях са включени 1 332 души и почти 500 единици специална техника.

Във военните формирования подготовката беше планирана и насочена за обучение на възможно най-голям брой военнослужещи, които да придобият знания и умения, с цел ротиране на основния състав при продължителни времеви операции. Беше обърнато сериозно внимание и на качеството на тяхната подготовка.

Изучаваха се регламентиращите документи и мерките за безопасност, проведеха се редица практически занятия, включително с участието на личен състав от регионалните подразделения на Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението (ГДПБЗН – МВР).

Като проблемен въпрос може да се посочи осъвременяване и окомплектоване на оборудването на ФОППБ за действие при земетресения, промишлени аварии и аварии в АЕЦ. Поради липсата на бедствия от подобен характер през последните 15 години, формирование от този тип не е активирано и няма как да се направи обективен анализ на неговите реални възможности и евентуални проблеми.

Прилагаше се единна процедура за охрана, съпровождане и ескорт на ФОППБ от органите на служба „Военна полиция“, което осигурява своевременното и безопасно придвижване към заповяданите райони/обекти, организиране на охранителните мероприятия в районите/обектите, подложени на въздействието на възникнали бедствия и аварии, както и ограничаване на достъпа на лица, неучастващи в спасително-възстановителните работи, в определения безопасен периметър. Това от своя страна води до по-навременно и ефективно подпомагане на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

Дейност на формированията от СВ по разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси.

През отчетния период ФОППБ взеха участие в 29 мероприятия по разузнаване, транспортиране и унищожаване на открити невзривени бойни припаси на територията на страната, като са разузнати и унищожени чрез взривяване общо 35 бойни припаси, разпределени по категории: 10 артилерийски снаряда, 1 авиационна бомба, 1 противопехотна мина, 1 мина за минохвъргачка, 13 ръчни гранати и 9 боеприпаси от друг вид (взриватели, други бойни припаси).

Отработени бяха 134 човекодни и 66 машинодни.

Дейност на ФОППБ от СВ за оказване на помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

През месец май 2024 г. 10 военнослужещи от в.ф. 42600 – Мусачево с 3 броя специализирани машини, взеха участие в съвместен екип с органи на МВР и ВМА за провеждане на действия по разследване на наличието на опасни химически вещества в района на село Сланотрън, обл. Видин.

Изпълнени задачи: извършване на ядрено, химическо и биологическо разузнаване, вземане на проби от определен обект за разследване и транспортиране на взетите проби.

Оказване съдействие на органите на МВР.

СВ поддържаха в готовност формирования за действие при временна закрила „Съвместна подкрепа“, включващо изграждане на временни приемателни центрове (ВПЦ) и за участие в изграждането на пунктове за първоначален прием на бежанци (ППП).

За противодействие на тероризма е разработен „План на СВ за действие на подчинените формирования по противодействие на тероризма“. На негова база по график се носи дежурство с нарастваща степен на готовност в съответствие с рисковете и заплахите за оказване на съдействие на МВР при съвместна антитерористична операция или за овладяване на последствията от терористичен акт от определените формирования. През първото шестмесечие на 2024 г. формирования от СВ не са действали по този план.

В Командването на СВ са разработени планове за участие в операции „Съвместен страж“, „Родопски страж“, „Самостоятелен страж“ и Оперативен план за участие в операция по усиление на способностите на МВР за наблюдение и контрол на югозападната граница на Република България за подпомагане на МВР при охрана на държавната граница.

Разработените планове и процедури за подпомагане на МВР при охрана на държавната граница създават необходимата организация за оповестяване, реагиране и управление на определените сили и средства от състава на СВ и осигуряват успешното изпълнение на поставените задачи.

СВ поддържаха в 24-часова готовност до 350 военнослужещи за усиление на охраната на държавната граница при възникване на извънредна ситуация, вследствие на увеличен миграционен натиск – операция „Съвместен страж“ (за българо-турската граница) и операция „Родопски страж“ (за българо-гръцката граница).

В изпълнение на мисията на ВС „Принос към националната сигурност в мирно време“ за овладяване на увеличения миграционен натиск около 300 военнослужещи с повече от 40 единици техника от СВ оказваха съдействие на органите на МВР за охрана на българо-турската държавна граница – операция „Самостоятелен страж“, включващо провеждане на съвместни патрули със служители на ГД „Гранична полиция“ в районите на отговорност на ГПУ „Резово“ - с. Резово, ГПУ „Резово“ - с. Граматиково, ГПУ „Малко Търново“, ГПУ „Болярово“, ГПУ „Средец“ и ГПУ „Елхово“ и логистична поддръжка на операцията. Броят на участващия личен състав и техника варира в зависимост от искането на ГД „Гранична полиция“ и получени заповеди от министъра на отбраната и началника на отбраната.

През отчетния период участието на военнослужещи и цивилни служители от СВ в операция „Самостоятелен страж“ на българо-турската граница за подпомагане на МВР при охрана на границата се изразява в 48 413 човекодни. Участващите формирования изпълниха над 8 400 броя автопатрули, над 620 броя пеши патрули, над 60 броя секретни поста, над 40 курса за превоз на задържани лица, над 1 200 броя други задачи.

Военновъздушни сили

Операции и мисии в подкрепа на населението.

По мисия „Принос към националната сигурност в мирно време“, на ВС на Р България, в интерес на сигурността на въздухоплаването на територията на страната се носеше постоянно дежурство за аварийно-спасително осигуряване със самолет и вертолет.

Участие при осигуряване на въздушен транспорт в интерес на други министерства и ведомства.

През отчетния период, в изпълнение на заповед на министъра на отбраната (МЗ) № ОХ-56/2010 г., за нуждите на Министерството на здравеопазването и Министерството на вътрешните работи са изпълнени следните мисии:

- 2 мисии за транспортиране на медицински екипи за извършване на органни експлантации (летище Варна);

- 4 мисии за транспортиране на пациенти в тежко здравословно състояние, от които 2 в чужбина (Хамбург и Мюнхен – ФРГ) и 2 на територията на страната (летище Варна и гр. Враца с вертолет);

- 1 мисия за търсене и спасяване от въздуха на тежко пострадал мъж в района на Седемте рилски езера в Рила планина.

През отчетния период не са изпълнявани мисии във връзка с МЗ № ОХ-228/06.04.2011 г., относно определяне на реда за използване на въздухоплавателни средства на ВВС от смесени екипажи от състава на ВВС, Авиоотряд 28 и органите на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР.

В изпълнение на МЗ № ОХ-513/27.06.2023 г. и положителни резолюции на началника на отбраната върху заявки за използване на военни въздухоплавателни средства (ВоВС), екипажи със самолети от състава на ВВС са изпълнили 15 мисии за осигуряване на въздушен транспорт за нуждите на Президентството, Министерски съвет, МО и други министерства и ведомства.

Изпълнени мероприятия по оказване на помощ на населението при бедствия.

През първото полугодие на 2024 г. ФОППБ от състава на ВВС бяха поддържани в готовност за действие, съгласно „План на ВВС за оказване на помощ на населението при бедствия”. На 08.05.2024 г. беше активирано ФОППБ от състава на в.ф. 52090-Долна Митрополия за извършване на разузнаване и обезвреждане на невзривени боеприпаси (2 бр. 85 мм снаряда), открити в местността „Печковец” (обл. Ловеч) в района на складова база на областна дирекция на МВР - ОДМВР – Ловеч.

Участвавият личен състав и техника при оказване помощ на населението и държавните структури е, както следва:

<i>Мероприятия</i>	<i>Брой</i>	<i>Участвали</i>	
		<i>Техника (брой)</i>	<i>Личен състав (брой)</i>
Мисии за търсене и спасяване от въздуха за нуждите на Главна дирекция пожарна безопасност и защита на населението (ГДПБЗН)	1	1 бр. х 1 вертолет	4
Мисии за въздушен транспорт за нуждите на МЗ (медицинска евакуация и донорски)	6	5 бр. х 1 самолет 1 бр. х 1 вертолет	23/4
Мисии за въздушен транспорт за нуждите на МС, МО и др.	15	15 бр. х 1 самолет	73
Задача за обезвреждане на бойни припаси	1	1 х 3 бр. авто-тракторна техника	7

Военноморски сили

В отчетния период ВМС са реагирали на 5 сигнала за миноподобни обекти, като са открити, разузнати и унищожени един брой дрейфваща морска мина тип ЯМ и един брой дрейфваща морска мина тип „КПМ”.

В допълнение, през първото полугодие на 2024 г. формированията от ВМС за оказване на помощ на населението при бедствия участваха в 7 мероприятия на територията на областите с административни центрове Варна, Добрич и Бургас.

По време на активирането на ФОППБ бяха разузнати и унищожени опасни боеприпаси, както и извлечено едно безпилотно летателно средство, вероятно достигнало до бреговата ни линия от района на бойните действия в Черно море.

Съгласно Плана за дейността на ВМС през 2024 г., се проведе една тренировка на Поста за търсене и спасяване (ПТС) на ВМС, съвместно с формированията от ВМС, поддържащи ФОППБ. По време на тренировките офицерите от ПТС на ВМС и Групите за взаимодействие и координация от военните формирования, поддържащи ФОППБ усъвършенстваха уменията си по управление на ФОППБ и подобриха координацията и взаимодействието.

Постовите за управление на ФОППБ и формированията за овладяване и преодоляване на последствията от бедствия от ВМС поддържат необходимите способности за оказване на съдействие на населението, държавните структури и обществените организации при възникване на кризисни ситуации.

Съвместно командване на силите

Формированията от СКС за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия са окомплектовани с личен състав, техника и материални средства, съгласно разчета на силите и средствата за изпълнение на задачите и табел за окомплектоване. Подготовката на личния състав и окомплектоването на ФОППБ позволяват формированията да се използват при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за защита на населението при бедствия и аварии.

Проблемен въпрос се явява неосигуряването на необходимите резервни части и консумативи за техниката съветско производство, включена в състава на формированията, което оказва влияние върху подготовката и готовността на формированията.

През първото шестмесечие на 2024 г. ФОППБ от състава на военните формирования на СКС не са активирани.

Командване за логистична поддръжка

Командването за логистична поддръжка продължава да поддържа в готовност едно ФОППБ, което е оборудвано на 100% с основна техника, оборудване и екипировка, съгласно утвърдения от началника на отбраната табел.

През месец април се проведе шабна тренировка на тема „Прилагане на Стандартните оперативни процедури по управление на сили и средства, определени за овладяване и/или преодоляване на последствията и оказване на помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи”.

През първото полугодие на 2024 г. продължи изпълнението на задачи от КЛП по логистична поддръжка на МВР при охрана на държавната граница. КЛП продължава да участва с до 50 военнослужещи и до 14 единици техника от състава на Транспортен батальон.

През отчетния период са превозени 6 781 бежанци, изпълнени са 383 бр. курсове, изминати са 33 835 км. и са изразходвани 20 542 л. ГСМ.

Съвместно командване на специалните операции (СКСО)

Подготовката и готовността за действие на формированията за участие в потенциални кризисни ситуации на територията на страната се поддържа в системата за бойно сглобяване, а достигнатата степен на готовност се оценява по време на провежданите във войските тренировки и проверки. През първото шестмесечие на 2024 г. периодично е проверявана готовността за действие в специфичните за сезона потенциални опасности.

За изпълнението на ангажиментите, произтичащи от мисията на ВС „Принос към националната сигурност в мирно време”, в СКСО се поддържат 2 ФОППБ за гасене на пожари

и за действия при наводнения с личен състав от 62 души и 11 единици специална техника. Същите са окомплектовани с личен състав на 100% и повишават подготовката си чрез участие в занятия по обучение на формиранията съгласно месечните разчети от плана за подготовка на СКСО.

Периодично по план на Управлението и Щаба на СКСО се провеждат тренировки, в резултат на които личният състав от формиранията ФОППБ повишава уменията си за работа със специална техника и използването на индивидуалните средства за защита. През отчетния период ФОППБ на СКСО не са участвали в мероприятие по оказване на помощ на населението при бедствия и аварии. Въпреки ограничения финансов ресурс, формиранията имат оперативни способности за оказване на помощ на населението при бедствия и аварии.

През отчетния период личен състав от командването участва в операция за подпомагане на МВР по охрана на държавната граница.

От състава на СКСО участват на ротационен принцип по 50 военнослужещи със задача водене на разузнаване в райони в близост до държавната граница за наличие на нелегално преминали лица. Използваната техника е, както следва: 3 бр. „Хамър“, 1 бр. ТАПП, 1 бр. автобус.

Поддържат се в готовност формиранията за противодействие на терористични заплахи и ликвидиране на последствията от тях съгласно графика за дежурните сили и средства на СКСО. През отчетния период формиранията за противодействие на терористични заплахи провеждат подготовка съгласно утвърдените планове.

Изразходваните финансови средства по ОП 1 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **754 256 125 лв.**

Основна програма № 2 „Управление на човешките ресурси и резерв”

Целта на програмата беше осигуряване на условия за окомплектоването на ВС с подготвен и мотивиран личен състав, за постигането на необходимите отбранителни способности и създаването на среда за професионална реализация на военнослужещите и цивилните служители. Придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за получаване на знания и умения, необходими за кариерното им развитие и заемането на определени длъжности в страната и чужбина, и задържане на добре подготвените и компетентни кадри. Една от главните цели на основната програма е окомплектоване на военните формирания от ВС и структурите по чл. 50, ал. 2 от Закона за отбраната и ВС на Република България (ЗОВСРБ) с качествени ресурси от резерва.

През първото шестмесечие на 2024 г. се проведе организационна работа по подбора и изготвяне на необходимите документи за изпращане на 74 военнослужещи и цивилни служители за обучение в специализирани курсове в чужбина.

В изпълнение на План № РД-39-27/01.09.2023 г. за придобиване и повишаване на квалификацията във ВА и ДВВУ на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, през първото шестмесечие на 2024 г. броят на преминалите обучение специализанти е общо 1 243 души, а проведените обучения са 94. В образователни институции извън системата на ВА и ДВВУ през първото шестмесечие на 2024 г. са обучени общо 81 военнослужещи и цивилни служители от администрацията на МО. През отчетния период в курсове по английски език са включени общо 159 военнослужещи и цивилни служители.

Изразходваните финансови средства по ОП 2 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **13 728 214 лв.**

Основна програма № 3 „Военна полиция” („ВП”)

През първото полугодие на 2024 г. дейността на служба „Военна полиция“ (СВП) съответстваше на възложените и функции, мисиите и задачите на ВС на Република България и указанията на ръководството на МО. Съгласно закона за военната полиция СВП осъществи следните дейности: антитерористична дейност, оперативно-издирвателна дейност, дейност за предотвратяване и разкриване на престъпления от общ характер, експертна и експертно-криминалистична дейност, контролно-охранителна дейност, информационна дейност, противопожарен контрол и разследване на авиационни произшествия с военни средства. СВП следва планираните дейности по поддържане и развитие на придобитите и изграждане на нови военнополицейски способности по трите мисии на ВС за опазване на реда и сигурността в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и увеличаване на спектъра от дейности във вътрешнодържавен и международен план.

Изпълняваха се задачите по антитерористичната, оперативно-издирвателната, контролно-охранителната и административно-наказателна дейност. Неутрализираха се рисковете и заплахите за реда и сигурността в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Оперативно-издирвателната дейност, разследване на престъпления по реда на НПК, разкриването и предотвратяването на посегателства срещу икономическата и финансова сигурност в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА се осъществяваха съгласно регламентиращите документи. През отчетния период се изпълняваха задачите, свързани с поддържане на изградените способности по ЦС-2021. Поддържаха се и способностите във връзка с поетите ангажименти от службата в съответствие с Националния план за противодействие на тероризма.

През отчетния период осигурените масови мероприятия, военни делегации, конференции и инспекции по договорености в областта на отбраната, национални и войскови празници, охрана на обекти и лица, контрол на охранителната дейност и охранителни обследвания бяха 304 бр.

С командирите на военни формирования се осъществи взаимодействие по отношение на спазване на дисциплината в гарнизоните, превенция по спазване на правилата за движение по пътищата, предотвратяване на нарушения и инциденти по носене на караулната и патрулна служба, на пропускателния режим във войсковите райони и по съхранението на военната техника и имуществата. На командирите на военни формирования беше предоставяна информация за състоянието на охраната и бяха отправени препоръки за подобряването ѝ, в т.ч. и за вземане на допълнителни мерки за предотвратяване на неправомерно проникване, извършване на кражби и защита при терористични заплахи.

През първите шест месеца на 2024 г. във военнополицейско отношение бяха осигурени 972 бр. мероприятия с участие на военнослужещи от БА, съюзнически и чужди войски, в т.ч. ескорт на автомобилни транспорти от състава на БА и KFOR, охрана на автоколони, военни учения, както и военни ЖП ешелони.

При осъществяване на контрол на военните транспортни средства от органите на служба „Военна полиция” са проверени 2249 бр. пътни превозни средства. На виновните водачи са съставени 17 акта за установяване на административни нарушения и 48 фиша по закона за движение по пътищата.

Военнополицейските органи участват в съвместни мероприятия с отдел/сектор „Пътна полиция” при СДВР/ОДМВР за осъществяване на контрол по спазване на правилата за движение по пътищата. През отчетния период нарушенията на ограниченията на скоростта от страна на войскови превозни средства са 59 бр.

СВП участва на ротационен принцип с 40 служители и 20 единици автомобилна техника за подпомагане на органите на МВР по охрана на държавната граница поради увеличения миграционен натиск по границата на Република България с Турция.

През отчетния период основните усилия на СВП по отношение на разследване на авиационни произшествия и инциденти с военни въздухоплавателни средства бяха насочени към осъществяването на превантивна дейност, с цел минимизиране на вероятността за допускане на авиационни произшествия при организирането и провеждането на летателна дейност от военните авиационни формирования.

В авиацията на ВС бяха регистрирани и разследвани 13 авиационни произшествия. Всички бяха класифицирани като „авиационен инцидент“.

СВП осъществяваше периодичен контрол върху част от разследванията на авиационните произшествия с по-леки последствия, извършвани в авиационните формирования, в резултат на което бяха изготвени допълнителни препоръки за недопускане на повторемост.

Изготвен беше годишен анализ за нивото на безопасността на полетите в авиацията на ВС. Анализът беше утвърден от министъра на отбраната, а командирите и щабовете на видовете ВС и авиационните формирования бяха запознати с изводите и препоръките. Базата данни за регистрираните авиационни произшествия и причините за тяхното допускане се поддържаха и обновяваше своевременно. През отчетния период беше изготвен информационен бюлетин с обобщена информация за допуснатите авиационни произшествия, който беше разпространен до авиационните формирования.

Съвместните усилия на СВП, командирите и органите по безопасност на полетите в авиационните формирования за поддържане на едно относително добро ниво на безопасност на полетите във военната авиация постигнаха най-важната си цел – недопускане на загуба на човешки живот и скъпа авиационна техника.

През първото шестмесечие на 2024 г., извършеният противопожарен контрол от СВП е насочен към спазване и изпълнение на предписаните мероприятия за осигуряване на пожарната безопасност, както и поддържането на добър противопожарен режим в обектите на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА за недопускане на запалвания и пожари, и намаляване на последиците от тях.

СВП извършва проучвания по Закона за защита на класифицираната информация, в резултат на което през отчетния период са издадени 99 разрешения за достъп до класифицирана информация, прекратени са 107 разрешения за достъп до класифицирана информация.

Изразходваните финансови средства по ОП 3 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **28 785 729 лв.**

Основна програма № 5 „Медицинско осигуряване“

Подобри се организацията на първичната извънболнична и специализирана болнична помощ, експертизата, профилактиката и рехабилитацията. Структурите на ВМА поддържат необходимата степен на готовност за медицинско осигуряване на личния състав от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА в мирно време и за оказване помощ на населението при бедствия. Поддържат се способности за медицинско осигуряване, военномедицинска експертиза, хигиенно-противоепидемичен и санитарен контрол и запазване на психичното здраве на личния състав от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

ВМА работи по договор с Националната здравноосигурителна каса, съгласно Националния рамков договор от 2024 г., както следва:

НАИМЕНОВАНИЕ	МБАЛ София	МБАЛ Варна	МБАЛ Пловдив	МБАЛ Сливен	МБАЛ Плевен	БДПЛР Хисар	БДПЛР Баня
БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА. ПОМОЩ							
Клинични пътеки	239	149	89	115	78	5	4
Амбулаторни процедури	41	16	17	12	15	1	
Клинични процедури	5	2	2				
Комплексно диспансерно наблюдение	2						
ИЗВЪНБОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ							
СИМП (специалности)	22	11	13	8	2	2	1
МЕДИКОДИАГНОСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ	6	3	2	2			

Средният брой разкрити легла за първото полугодие на 2024 г. във ВМА е 1 837. Преминалите стационарно болни през ВМА са 44 347 души. Средният брой на амбулаторните прегледи във ВМА е 153 559. Средният брой на амбулаторните прегледи в медицинските пунктове е 29 697.

Средната стойност на разходите за 1 преминал болен в стационарите на ВМА за периода е 1 329 лв. Стойността за 1 леглоден е 273 лв., а за издръжката на едно легло разходите са 32 084 лв.

ВМА участва в медицинското осигуряване на мероприятия, провеждани от МО и Щаба по отбраната с медицински екипи и специализирана техника.

През първото полугодие на 2024 г. ВМА участва в медицинското осигуряване на 140 мероприятия със 190 медицински екипа, общ брой лица в екипите - 190 за 541 дни. Подготвени са медицински екипи за участие в международни мисии.

Модулните военномедицински формирования (МВМФ) на ВМА през първото полугодие на 2024 г. проведеха следните мероприятия:

- Извършиха се общо 3 ротации на медицинските екипи за мисиите в Косово и Босна и Херцеговина.
- Поддържат се постигнатите способности и оперативна готовност от медицинските екипи, работили в Босна и Херцеговина, Афганистан и Мали.

Изразходваните финансови средства по ОП 5 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **122 484 741лв.**

Основна програма № 6 „Военно-патриотично и военно-почивно дело”

Основните дейности през първото полугодие на 2024 г. на ИА „ВК и ВПД” са управлението и експлоатацията на военните клубове, имотите от жилищния фонд на МО, осигуряването на отдиха и възстановяването на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА, както и обезпечаване на престоя на лица, разселени от Украйна, с предоставена временна закрила в Република България в обекти, управлявани от ИА „ВК и ВПД”. Една от основните дейности на ОП 6 е поддържането на Националния военноисторически музей като средище за военна история, наука изкуство и култура, както и осъществяване на информационната политика на МО чрез използване на възможностите на военните печатни, аудио-визуални и електронни средства за масова комуникация.

През първото шестмесечие на 2024 г. ИА „ВК и ВПД“ беше насочила дейността си в следните направления:

- Жилищен фонд:

През първото шестмесечие на 2024 г. МО реализира жилищната си политика чрез ИА „ВК и ВПД“ в следните направления: картотекиране, настаняване на нуждаещите се военнослужещи и цивилни служители по реда на картотеката в свободни жилища и жилищни помещения в общежитията на МО; изплащане на компенсационни суми на военнослужещите и цивилните служители, които живеят при условията на свободно договаряне; освобождаване/изземване на жилищни имоти от неправомерни наематели; освобождаване от жилищни имоти, намиращи се в населени места, в които няма структури на МО и БА.

През първото шестмесечие на 2024 г. в регистъра на имотите от жилищния фонд на МО (жилища, ателиета и гаражи) бяха заведени на отчет общо 2080 бр. имоти, от които: апартаменти - 1920 бр.; ателиета - 50 бр.; гаражи - 104 бр.; къщи/ части от къщи - 4 бр. и други (стаи, складови помещения) - 2 бр.

В управление на ИА „ВК и ВПД“ са 11 бр. военни общежития (ВО) с общо 996 жилищни помещения за настаняване.

- Почивки в страната:

Съгласно действащите нормативни уредби и инструкции за военно-почивното дело, ежедневно са приемани индивидуални и групови резервации за почивка, обработвани са платежни нареждания за постъпили плащания от и извън кампанията по картите, в т. ч. мероприятия, кореспонденция и поддържане на директни контакти с почивните бази и хотелите във връзка с реализацията на почивките и мероприятията.

Извършена е подготовка и реализация на седемдневна безплатна почивка за военнослужещи от МО, участвали в операции и мисии извън територията на страната и членовете на техните семейства.

През първото шестмесечие на 2024 г. 25 288 души са посетили ВПД, управлявани от ИА „ВК и ВПД“, в т.ч.: морски ВПД по социална програма - 1620 души; планински ВПД и хотели по социална програма - 10 757 души; 7 488 души са нощували в хотел „Шипка“. В хотелските части към ВК са нощували 2 530 души.

През първото шестмесечие на 2024 г. леглодните са общо 79 074 дни, в т.ч.: морските ВПД по социална програма - 12 573 леглодни; планинските ВПД и хотели по социална програма - 52 567 леглодни; хотел Шипка - 13 934 леглодни. В хотелските части към ВК леглодните са 4 598 бр.

С оглед на поет ангажимент от страна на МО и във връзка с изпълнение на Програмата за ползване на хуманитарна помощ за лица, търсещи временна закрила в Р България, вследствие на военните действия в Украйна, са настанени бежанци от Украйна в хотел „Рибарица“.

- Почивки в чужбина:

Организиран бяха груповите и индивидуални почивки извън страната на служителите от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА по линия на международното сътрудничество в рамките на CLIMS (Комитет за връзка със социалните структури на военните министерства в НАТО) или въз основа на международен договор за безвалутен обмен. Бяха организирани индивидуални почивки в България за чужди военнослужещи и цивилни служители.

- Дейност на представителните обекти на МО:

През първото шестмесечие на 2024 г. бяха проведени 279 мероприятия в представителните обекти на МО:

Централен военен клуб - проведени бяха външни мероприятия; мероприятия на военно-патриотичните организации; мероприятия на МО и подчинените структури; други (комисии, конкурси, съвещания, работни срещи и концерти на Централната армейска музикална школа).

Военни клубове - ежесечно бяха изготвяни културни афиши за проведени мероприятия във военните клубове (ВК) и месечен културен календар на събитията във ВК, които своевременно се публикуваха на интернет-страницата на ИА „ВК и ВПД“. Беше предоставена информация: за възможностите за участие в творческите формации, реализиращи дейност във ВК; за ползване на социалните кухни към МО; за ползване на държавните детски градини към МО; за условията и реда за настаняване в Дома за пенсиониран военнослужещи, ветерани, военноинвалиди в с. Орешак, общ. Троян.

Проведени са мероприятия, свързани с кампания за реализиране на дейности за развитието на културно-художествената и военно-патриотична дейност във ВК. През първото шестмесечие на 2024 г. реализираха дейност 125 творчески формации (школи, художествени състави и клубове по интереси). Беше осъществено методическо ръководство и координиране на дейността на местата за настаняване към ВК - 14 на брой.

През първото шестмесечие на 2024 г. беше осъществена дейност по настаняване на командировани служители на МО и БА съгласно Инструкция за работа с „Рецепция“, като командированите лица бяха 8372 души.

Социални кухни - през първото шестмесечие на 2024 г. функционират 26 социални кухни. Капацитетът на социалните кухни е 1 059 души, определен на квотен принцип от Съюза на ветераните от войните на България, Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите, като за отчетния период средно са се хранили 547 души.

Национален военноисторически музей (НВИМ)

С цел формиране на национална идентичност, култура и историческа памет, НВИМ работи с всички социални и възрастови групи в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА.

Националният военноисторически музей е структура от четири музея - Национален военноисторически музей - София и неговите дирекции - филиали: Военноморски музей - Варна, Парк-музей на бойната дружба 1444 г. „Владислав Варненчик“ - Варна и Музей на авиацията - Крумово.

През първото шестмесечие на 2024 г. бяха извършени следните дейности:

- събиране и изучаване на движими културни ценности, свързани с българската военна история;
- съхранение, опазване, реставрация и консервация на движимите културни ценности, собственост на НВИМ и дирекциите-филиали;
- представяне на високо експозиционно ниво на българската военна история;
- организиране на изложби в страната и чужбина;
- създаване и развитие на връзки с музеи и галерии в страната и чужбина;
- действащи образователни програми;
- популяризиране на дейността на НВИМ и военната история чрез специализирани и рекламни издания на хартиен и електронен носител;
- издаване на електронен вестник, с цел той да се превърне в периодично научно издание;
- публикации за научни издания в страната;
- участие в научни конференции и семинари по профила на музея;
- изграждане и поддържане на бази данни на колекциите и библиотеките на НВИМ;
- дейности, регламентирани от изискванията на наредбите на Министерство на културата-експертни оценки, регистрация и идентификация на колекции, протоколи за износ и др.;
- обслужване на граждани, чрез музейния фонд и библиотеката;
- поддържане на материалната база;
- застраховане на движимите културни ценности.

Информационен център на МО (ИЦ на МО)

През първото шестмесечие на 2024 г. в. „Българска армия“ беше издаден 26 пъти, всеки в обем от 24 страници. Цялостната дейност на в. „Българска армия“ беше насочена към всеобхватно и пълноценно отразяване на събитията в МО, Щаба по отбраната, БА и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната. Бяха публикувани материали, които отразяват официалната политика на МО при спазване на етичните стандарти на ведомството и професионалните правила в журналистиката. Публикациите са съсредоточени главно върху ролята, отговорностите и постиженията на военнослужещите, както и върху цялостния процес на изграждане на модерни ВС, поддържащи отбранителни способности, интегрирани в общата система на НАТО. Сред основните теми беше също помощта, оказана на Украйна, заради войната.

В представянето на актуалните събития от дневния ред на българското общество се спазваха правилата за деполитизация и безпартийност, които са основата в работата на военните журналисти.

През първото шестмесечие на 2024 г. ВТК е излъчвал 4 368 часа, разработва и представя 9 предавания и новини на живо. ВТК се излъчва 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата и се разпространява по сателит, интернет и от 60 национални и регионални телевизионни оператори. Съгласно сключено споразумение с Българската национална телевизия част от документалните и военно-учебните филми на ВТК достигат и до аудиторията на обществената медия.

Сайтът www.armymedia.bg като най-достъпен ще остане отворен за по-разнообразна информация, като военната ще е приоритетна.

Изразходваните финансови средства по ОП 6 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **26 134 859лв.**

Основна програма № 7 „Изследвания и технологии“

Усилията бяха съсредоточени на ефективно използване на научните изследвания и технологии за изграждане и поддържане на отбранителните способности на ВС и запазване и развитие на националния научно-технически потенциал.

През първото шестмесечие на 2024 г. продължи изпълнението на 7 бр. проекти от Списъка с приоритизирани научни проекти за периода 2022-2024 г., като 4 бр. са с удължен срок на изпълнение до 30.06.2024 г.

ИО „Проф. Цв. Лазаров“ има основна роля при провеждането на научни изследвания, научно-приложни дейности и научно-техническото осигуряване в интерес на отбраната на страната.

През първото шестмесечие на 2024 г. в ИО „Проф. Цв. Лазаров“ бяха обучавани 20 докторанти (офицери и цивилни). Броят на хабилитираните научни кадри е 17 души (5 професори и 12 доценти). Това е предпоставка за увеличаване на научния потенциал на института и МО и прилагане на научните постижения в БА.

През първото шестмесечие на 2024 г. ИО „Проф. Цв. Лазаров“ изпълни на 100 % всички планирани мероприятия, а съща така допълнително поставените и възникнали в процеса на работа дейности и задачи от МО и други министерства и държавни организации.

Съгласно утвърдения от министъра на отбраната „План за извършване на полигонни и лабораторни изпитвания на боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия на Централен артилерийски технически изпитателен полигон (ЦАТИП) през 2024 г.“ подлежащи на изпитване са 1 702 партиди оръжия, боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия (ОБВВПИ). През първото шестмесечие на 2024 г. бяха извършени изпитвания на ОБВВПИ – 260 партиди, което представлява 15 % от планираните изпитвания.

Командването на ЦАТИП продължава осигуряването на необходимата специализирана апаратура и съоръжения за извършване на изпитване на оръжия, боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия.

Изразходваните финансови средства по ОП 7 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **7 570 824 лв.**

Основна програма № 8 „Военно образование”

Фокусът беше насочен към осигуряване на условия за ефективно функциониране на военнообразователната система, с цел повишаване на образованието и квалификацията на военнослужещите и цивилните служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА. Усъвършенстват се моделите за обучение и придобиване на образование и компетентности, подходяща мотивация, оптимални физически и психически качества, съответстващи на потребностите на ВС за изграждане на отбранителни способности. Военна академия (ВА) „Г. С. Раковски” и Държавните висши военни училища (ДВВУ) се утвърждават като значими образователни и научни институции в национален и международен план, съответстващи на европейските стандарти за обучение, научна дейност, подготовка и формиране на лидери в областта на националната сигурност, отбраната.

Преподавателският състав на ВА „Г. С. Раковски” е 145 души, от които 70 са хабилитирани преподаватели. В двата факултета на ВА към 30.06.2024 г. се обучават общо 1 399 обучаеми, от които:

- **100** слушатели – 52 редовно обучение, 48 – задочно обучение;
- **1 299** студенти – 266 редовна форма на обучение, 977 – задочна форма на обучение и 56 – дистанционно обучение;
- **53** докторанти – 10 в редовна форма на обучение и 43 в самостоятелна подготовка.

ВА „Г. С. Раковски” организира и провежда над 70 специализирани курса за придобиване и повишаване на квалификацията на експерти, работещи в областта на националната сигурност и отбрана от различни държавни, обществени институции и ведомства. Партньори в обучението са образователни и изследователски институции от страната и чужбина. Към 30.06.2024 г. са проведени 132 курса със специализанти – офицери и цивилни служители от МО и от органите на изпълнителната власт.

През отчетния период бяха осъществени командировки, с цел преподаване, обучение и мобилност по програми Еразъм +, студентски практики на обучаеми и преподаватели във ВА, както и конференции с участие на различни партньори и научни институции от страната и чужбина.

През отчетния период в НВУ „В. Левски” се обучаваха 614 курсанти, 376 студенти, 556 специализанти и 27 докторанти. През периода са завършени 30 курса за следдипломна квалификация. Съотношението на обучаемите в НВУ „В. Левски” към преподаватели на основен трудов договор е 10 към 1 при 5 към 1 в цивилните висши учебни заведения.

През отчетния период се обучаваха 51 кадети задочна форма и 8 кадети редовна форма, общо 59 кадети в Професионален сержантски колеж на НВУ „В. Левски”.

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ - Варна се осъществява обучение в 27 бр. специалности и 11 бр. специализации. Курсантите се обучават в образователно-квалификационна степен „Бакалавър” на специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ в 7 специализации. Курсантите, получават висше образование едновременно по военните специалности, свързани с ВМС и МО и по гражданските специалности, свързани с търговско корабоплаване, морска индустрия и информационни технологии.

Във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ - Варна се обучават студенти по следните граждански специалности: в образователно-квалификационна степен „Бакалавър” - извършва се обучение на студентите в 17 граждански специалности, в това число и новата специалност „Интелигентни системи в транспорта (мехатроника)“; в образователно-квалификационна степен „Магистър”-

извършва се обучение в 13 граждански специалности, в това число и новата специалност „Интегрирани системи за дистанционно наблюдение и контрол“. Стартира и новата специалност „Дигитална трансформация“.

За учебната 2024/2025г., се подготвя и планира за добавяне в учебната програма следната нова специалност за образователно-квалификационна степен „Магистър“ - „Симулационно инженерство“ и свързаните със специалността три специализации.

Разработва се и се подготвя бъдеща специализация „Интелигентни системи за отбрана“. Последните актуални военни събития в региона показват значимостта на Бойните информационно-управляващи системи и необходимостта от приоритетно подготвяне на кадри за работа с тях.

Общият брой на научно-преподавателският състав по щат е 160 души. По списък научно-преподавателският състав е 150 души, от които преподаватели – 129 бр., в това число – 63 бр. хабилитирани.

Към 30.06.2024 г. в училището се обучават общо 3 460 обучаеми, в това число: 276 курсанти, 3 156 студенти, 28 докторанти. Съотношението на курсанти, слушатели и студенти към един преподавател е 4:1.

Всички специалности във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ - Варна са насочени към подготовка на кадри за: ВМС и МО, националната сигурност, търговското корабоплаване, морската индустрия и информационните технологии. Обучението се провежда на равнището на утвърдените международни изисквания и стандарти в корабоплаването. Това придава на ВВМУ - Варна уникален характер, но поставя високи изисквания и нужди в осигуряването на преподаватели и учебно-материална база, в това число в частта за финансовото осигуряване.

ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“ е първото висше училище, което въвежда система за управление на качеството. Първоначално само по стандарт БДС EN ISO 9001:1994, а декември 2003 г. е внедрена цялостна Система за управление на качеството на обучението и на академичния състав по стандарт BS EN ISO 9001:2000. Към текущия актуален международен стандарт за качество ISO 9001:2015 ВВМУ преминава през 2018 г. Сертифицираща и одитираща организация е Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA).

В Департамента за следдипломната квалификация (ДСДК) към ВВМУ се обучават офицери, старшини и цивилни служители от МО в курсове по информатика и чужди езици, професионално-квалификационни курсове с продължителност от няколко седмици до няколко месеца. Провежда се чуждоезиково обучение на офицери, старшини, матроси, цивилни служители и преподаватели от ВВМУ. Планирането на курсовете се осъществява от ДСДК при стриктно спазване на изискванията на Наредба Н-11/29.10.2020 г. За периода от 01.01. до 30.06.2024 г. са проведени 22 курса за 169 обучаеми.

Следва да се отбележи ролята на придобития Научно-изследователски кораб (НИК) 421 „Св.Св. Кирил и Методий“. През периода от 11.2023 г. до 04.2024 г. НИК 421 извърши успешно второто си антарктическо плаване, съгласно графика.

Чрез НИК 421 и осъществените плавания се осигури възможността за извършване на: специални задачи, възлагани от ВМС, научни изследвания, логистична поддръжка на БАН и българската антарктическа програма и не на последно място – на ротационен принцип се осигурява плавателен стаж за курсантите от различните специалности, при реални условия, в климатични зони и географски области с максимална сложност на плаване.

В допълнение, трябва да се отбележи придобиването на катер „Асен“ – НИКА 422 „Асен“, който е планиран да извършва подобни задачи в териториалните ни води.

През отчетния период във ВВВУ „Г. Бенковски” се обучаваха 182 курсанти, от които 22 жени; 231 студенти, от тях: 28 – редовна форма и 203 задочна форма на обучение. Обучаваха се 5 докторанти - всички задочна форма на обучение.

През отчетния период, съгласно „Регистър на курсовете във военните академии и ДВВУ за 2024 г.” са проведени 3 курса за повишаване на квалификацията, в които са обучени 250 военнослужещи.

През отчетния период в Професионален сержантски колеж на ВВВУ „Г. Бенковски” се обучаваха общо 115 кадети - всички редовна форма на обучение.

Отношението на обучаемите във ВВВУ „Г. Бенковски” към преподаватели на основен трудов договор е 5 към 1 за курсантите и 5 към 1 за студентите.

Средната учебната натовареност на академичния състав от ВВВУ „Г. Бенковски” за отчетния период е съобразена с изискванията на МЗ № 512/19.08.2004 г. и е 561 ч.

Изразходваните финансови средства по ОП 8 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **55 051 240 лв.**

Основна програма № 9 „Административно осигуряване, инфраструктура и управление на риска”

Бяха създадени необходимите условия за ефективно, ефикасно и икономично управление на ресурсите за отбрана, подобряване на защитата на информацията, при изпълнение на стратегическата цел на отбранителната политика на Р България и на основната цел на политика „Отбранителни способности“. Беше осигурено изплащане на задължения на МО за ползвани външни услуги, платени държавни данъци за съдебни разноски и такси. Финансово обезпечени са сключените договори за пощенски и куриерски услуги, публикуване на обяви в печата, устни и писмени преводи, третиране на отпадъци, услугите, свързани с ползване на инкасо, абонаментна поддръжка на счетоводния софтуер.

Администрирането на имотите на МО е част от общото администриране на имотите в Република България. Поддържането на актуална база данни за имотите в изградената Информационна система за управление на войсковите имоти (ИСУВИ) дава възможност за въвеждане на допълнителни данни за военните имоти – земя, сгради и др. информация, която ползват военните структури и ръководството на МО. ИСУВИ дава възможност за взаимодействие на МО с други структури от държавната администрация.

През първото полугодие на 2024 г. са реализирани приходи от продажба на имот в управление на МО по реда на чл. 22а от Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) в размер на 1 800 000 лв. без ДДС. През периода са реализирани приходи от наеми и обезщетения на недвижимо имущество, касаещи имоти в управление на МО общо в размер на 275 146 лв., с вкл. ДДС.

През първото полугодие на 2024 г. са осигурени средства за заплащане на услугата за охрана на имоти с отпаднала необходимост за МО по договори за физическа охрана и договори за охрана със сигнално-охранителна техника (СОТ), сключени по реда на Закона за обществените поръчки в размер на 19 047 000 лв.

Поддържат се мощности за военновременна дейност. За повишаване на ефективността, оптимизиране на процеса на управление и създаване на условия за изпълнението на възложените на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ” ЕАД задачи чрез усвояване на нови изделия и изпълнение на тренировъчни серии, в рамките на разполагаемите ресурси и приетите планове, усвояването на изделията се извършва по Програма за усвояване на изделия, изпълнявани в търговските дружества на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ” ЕАД.

През отчетния период бяха финансирани дейностите и задачите по отбранително-мобилизационна подготовка в юридическото лице с военновременни задачи „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“ ЕАД на базата на договорни отношения с МО, чрез бюджета на МО като субсидия за нефинансови предприятия.

Към 30.06.2023 г. от отпуснатата субсидия в размер на 606 500 лв., са усвоени 83 806 лв., като изразходваните финансови средства се отчитат по § 4309 „Други субсидии и плащания“:

На основание на изискванията на Наредба № Н-12/17.07.2014 г. за условията и реда за предоставяне на финансова и материална помощ и за предоставяне на помещения във военните клубове и в сгради в управление на МО или на структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и в изпълнение на Годишния план на МО за предоставяне на финансова помощ на Военно-патриотичните съюзи през 2024 г. Военно-патриотичните съюзи бяха подпомогнати с финансови средства в размер на 70 120 лв.

През първото полугодие на 2024 г. специализирани болници за рехабилитация (СБР) „ВИТА“ ЕООД - гр. Велинград, в т.ч. и „ВИТА“ ЕООД клон гр. Поморие и „Света Богородица“ ЕООД – Нареченски бани, извършваха следните видове медицински дейности, свързани с изпълнението на сключените договори с МО: диагностика и консултации; функционални изследвания; рехабилитация и профилактика; продължително лечение; апаратна физиотерапия; балнеолечение; кинезитерапия, лечебен масаж; механотерапия; клинични изпитвания; учебна и научна дейност.

За СБР „ВИТА“ ЕООД – гр. Велинград, в т.ч. и СБР „ВИТА“ ЕООД – клон Поморие:

Общият брой пациенти, преминали за лечение, рехабилитация, профилактика и медицински услуги през двете лечебни бази на „СБР – ВИТА“ ЕООД през първото полугодие на 2024 г. е 6 296 души при планирани 12 600 души за цялата година или 50 % изпълнение на показателя. Това предполага изпълнение на показателя 100 % до края на отчетната година.

Преминалите през първото полугодие на 2024 г. пациенти, свързани с изпълнението на Договора с МО са 3 136 души, в т. ч. 728 души са пациентите, лекувани по преференциални програми за контингента на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА; 647 души са пациентите по договора с Националния осигурителен институт (НОИ) (от които 357 души от структурите на МО) и 1 761 пациенти на свободен прием. Лекуваните пациенти по договора с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) са 3 160 броя (от които 263 души са пациенти от структурите на МО, които са ползвали болничните бази за лечение по клинични пътеки).

Средната заетост на легловата база в двете лечебни бази е 84 % при планирани 84 % или 100 % изпълнение на показателя.

За СБР „Света Богородица“ ЕООД – Нареченски бани:

Общият брой на преминалите пациенти за лечение, рехабилитация, профилактика и медицински услуги през първото полугодие на 2024 г. е 2 660 души, при планирани 6 120 души за 2024 г. или 43% изпълнение на показателя.

Преминалите през полугодията на 2024 г. пациенти, свързани с изпълнението на Договора с МО са 794 души, в т. ч. 218 души са пациентите, лекувани по преференциални програми за контингента на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА; 46 души са пациентите по договора с НОИ и 530 души са пациенти на свободен прием. Лекуваните пациенти по договора с НЗОК са 1 866 души (от които 275 души са пациенти от структурите на МО, които са ползвали болницата за лечение по клинични пътеки).

Средната заетост на легловата база е 55 % при планирани 58 % или 95 % изпълнение на показателя.

Изразходваните финансови средства по ОП 9 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **103 652 014 лв.**

Основна програма № 12 „Управление на инвестиционни проекти”

Изпълнението на основната програма подпомага модернизацията и превъоръжаването на ВС чрез реализация на инвестиционни проекти, включени в Портфолио от проекти на МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА и Програмата за инвестиции в отбраната за изграждане, развитие и поддържане на адекватни на средата за сигурност отбранителни способности, както и изграждане на оперативно съвместими ВС с единна система за командване и управление.

По проект „Придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирана бригада”

В изпълнение на Проект за инвестиционен разход (ПИР), приет в Министерския съвет и ратифициран от Народното събрание, и подписан международен договор BU-B-UCP, ратифициран от правителството на САЩ на 02.12.2023 г., в края на 2023 г. с РМС са отпуснати допълнителни финансови средства в размер на 263,36 млн. долара (**477 998 400 лв.**).

През първото полугодие на 2024 г. са изразходвани по този проект **539 340 000 лв.**

По проект „Придобиване на нов тип боен самолет“

През първото полугодие на 2024 г. продължи изпълнението на проектите за изграждане и поддържане на необходимите отбранителни способности на ВС, включени в портфолиото от приоритетни проекти на МО, както следва:

- Проект „Придобиване на нов тип боен самолет”

Проектът „Придобиване на нов тип боен самолет” включва два етапа за придобиване на самолети F-16 Block 70.

Международните договори (LOAs) по първи етап от проекта са:

BU-D-SAB „Самолети F-16 Block 70 и свързана с тях поддръжка” (F-16 Block 70 aircraft and associated support);

BU-D-AAA „Боеприпаси в подкрепа на F-16” (Munitions in support of the F-16);

BU-P-AAD „Ракети и свързани с тях материали” (Sidewinder AIM-9X Block II Missiles, associated material and services);

BU-P-LAR „Многофункционална система за разпределение на информация – Съвместна тактическа радиосистема (MIDS JTRS) (5) и свързана с нея поддръжка и оборудване” (Multifunctional Information Distribution System Joint Tactical Radio System (MIDS JTRS) (5) and related support and equipment);

BU-D-QAH „За изграждане на системи за сигурност на помещенията за съхранение на класифицирано оборудване и въоръжение с класификация „US SECRET” за самолети F-16 Block 70”.

Международните договори (LOAs) по втори етап от проекта са:

BU-D-SAD „Придобиване на 8 (осем) нови самолета F-16C/D Block 70, боеприпаси, средства за обучение, средства за поддръжка, резервни части, първоначална поддръжка и обучение за Българските ВВС”;

BU-P-LBC „Многофункционална система за разпределение на информация - Съвместна тактическа радиосистема (MIDS JTRS) и свързана с нея поддръжка и оборудване”;

BU-P-ААН „Sidewinder AIM 9X Блок II авиационни управляеми ракети и свързани с тях материали и услуги” (финансиран като FMS Credit (Non-Repayable) по т. нар. Ukraine Supplemental Appropriations Act).

През отчетния период беше извършено следното:

В ход е летателно обучение на 13 летци (единадесет летци по договорите от първи етап и двама - по договорите от втори етап) в САЩ.

Десет военнослужещи от инженерно-техническия състав се обучават по договор BU-D-SAB в САЩ, а на четирима обучението е завършено.

Проведена беше конференция за определяне на потребности от резервни части и оборудване (DefinConf/BU2) по FMS договорите от Етап 2 на проекта за придобиване на нов тип боен самолет през месец януари 2024 г. в САЩ.

През месеците февруари и юни американска делегация от Institute for Security Governance (ISG) посети Командването на ВВС, във връзка с оценка на необходимостта от разработването и актуализирането на доктрини и оперативни документи, свързани с придобиването и експлоатацията на нов тип боен самолет, и дейностите по изграждане на нова организационна структура.

В периода 03-07 март 2024 г. представители на МО и ВВС взеха участие в годишна среща на потребителите на двигатели General Electric в Синсинати, САЩ.

На 21.03 и 22.03.2024 г. беше извършена оценка на текущото състояние на инфраструктурните обекти във военно формирание 28000, подлежащи на сертифициране (Pre-certification review #1).

В периода 22-24 април 2024 г. в авиобаза Граф Игнатиево бе проведен седмия преглед на изпълнение на договорите (F-16 Program Management Review #7).

В периода 25-26 април 2024 г. в авиобаза Граф Игнатиево беше проведен преглед на възможностите за провеждане на обучение на инженерно-технически състав в страната (Maintenance Training Site Survey).

В периода 28.04.-03.05.2024 г. представители на МО и ВВС взеха участие в годишна среща на потребителите на ракети AIM-120 AMRAAM във Финикс, САЩ.

В периода 13.05-15.05.2024 г. представители на ВВС взеха участие в годишна среща, свързана с използването на компютърно базирана техническа документация за самолети F-16 в Оклахома, САЩ.

Извършени са доставки на имущества по линия на международните договори за придобиване на самолети F-16 Block 70.

През месеците февруари, март, април и юни бяха проведени практически занятия за работа с логистичната система ILIAS от представители на компаниите ILIAS Solution и Lockheed Martin Aero.

През полугодieto са провеждани регулярни видеоконферентни срещи с представители на програмния офис в САЩ за координация по текущи въпроси. Допълнително се организират видеоконферентни срещи за решаване на въпроси, свързани с обекти от инфраструктурата и оборудването на самолетите.

По проект: „Придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб“.

През отчетния период с представители на NVL бяха проведени 5 регулярни работни срещи, една среща по въпросите на сигурността на информацията, една среща по въпросите на логистичното осигуряване на курсовете за обучение в чужбина и три видеоконферентни срещи с представители на подизпълнителя SAAB, отговорен за интегрирането на бойната информационна система, сензорите и комуникационните системи, включително и на Link-22/16.

По време на съвещанията бяха съгласувани дейности по Договора и технически решения в съответствие с изискванията на ТТЗ в следните направления:

- Комуникационно оборудване, доставяно от Възложителя. Основните въпроси бяха относно сроковете за придобиване и доставяне на Изпълнителя на криптори за LINK 22 и за комуникационните системи. От страна на ВМС беше предоставена следната актуална информация:

- стартирала е процедурата по доставка на криптографско средство за системата „LINK 22“;

- стартирал е процесът по изготвяне и подписване на „Third Party Transfer“ документи за софтуера и съпътстващата документация на системата „LINK 22“;

- предоставена е техническа информация на Изпълнителя за крайни и периферни устройства на оборудването за системата „LINK 16“ BU2;

- стартирала е процедурата за доставка на криптори „KIV 7M“ за комуникационните системи и IFF чрез Агенцията на НАТО за придобиване и поддръжка (NSPA) доставки и услуги;

- изпратено е писмо-заявка (LOR) до Офиса за военно сътрудничество със САЩ (ODC) за доставката на хардуер с военни кодове (M-Code Card) за функциониране на GPS апаратурата в защитен режим с висока точност;

- Електронни карти във формат S-57 за извършване на заводските изпитания на навигационните системи и бойно-информационните системи - картите бяха предадени от ВМС на NVL в края на 2023 г. Представителите на NVL уточниха, че за провеждане на ходовите изпитания (SAT) ще са необходими електронни карти, покриващи по-голям район на плаване. ВМС има възможност да осигури необходимите електронни карти преди провеждане на изпитанията;

- Софтуер за системата за контрол на борбата за живучест на кораба (DCS), разработен от фирма Noris – софтуерът бе предаден на ВМС на електронен носител. Продължава неговото тестване и разучаване;

- Съхранение на класифицирано оборудване. На 11.01.2024 г. се проведе работна среща с NVL по въпросите на сигурността на информацията. Бяха дискутирани въпроси, касаещи съхранението на оборудване с ниво на класификация, национално и на НАТО, което следва да се монтира на корабите в процеса на строителство. По молба на NVL специалисти от ВМС посетиха завода МТГ „Делфин“, за да се запознаят с възможностите за съхранение на класифицирана информация. В завода е разкрита регистратура за класифицирана информация до национално ниво „Секретно“, което позволява съхранението на документи и оборудване до ниво „NATO Restricted“, съгласно Договора с NVL, както и с по-високи национални нива на класификация от държави, с които Р България има подписани двустранни споразумения в тази област. В тази връзка ВМС декларираха, че при необходимост от съхранение на документация и оборудване с нива „NATO Confidential“ и „NATO Secret“ същите ще се съхраняват във в.ф. на ВМС до момента на инсталирането им на борда на кораба;

- Логистичното осигуряване на курсовете за подготовка на екипажите в чужбина. На 12.06.2024 г. се проведе работна среща с представители на NVL по въпросите, касаещи логистичното осигуряване на курсовете за обучение на екипажите на корабите. Предвидено е курсовете (общо 70) да се проведат в периода от 28.10.2024 г. до 16.04.2026 г., както в България, така и на територията на фирмите подизпълнители или доставчици. Уточнени бяха задълженията на двете страни по транспортирането, настаняването, храненето и застраховането на участниците;

- Уточняване на процедурите по провеждане на заводски изпитания (FAT) – до момента са проведени 24 от планираните 25 теста за първия кораб и 7 от 25 за втория кораб. През м. май 2024 г. представители на ВМС участваха във FAT на бойната информационна система (Combat

Management System) и системата за управление на стрелбата (Fire Control System) за втория ММПК;

- Отчет за състоянието на техническата документация - от ВМС бяха одобрени 16 чертежа. За информация бяха получени 21 чертежа. Към момента 87 % от всички технически чертежи и схеми са предоставени на ВМС за одобрение и информация. Проектните схеми за изграждане на системите за контрол на достъпа (IDS, PACS) бяха одобрени от Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“, а системите за видеонаблюдение (CCTV) след преглед от специалисти от института са върнати в NVL за корекции;

- Изпълнение на Споразумението за индустриално сътрудничество (ИС) - към момента са сключени договори за сътрудничество в областта на четири системи между доставчиците на NVL и следните български компании: ТЕРЕМ – Флотски арсенал, Балкантел, ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, Вест Болканс Машинъри БГ ЕООД. С писмо от 11.04.2024 г. NVL ни предостави за информация сключеното споразумение между „Leonardo s.p.a” и ТЕРЕМ – Флотски арсенал за сътрудничество в областта на обслужването, поддръжката и ремонта на ниво 3 от ремонтните органи на системата за изстрелване на торпеда на ММПК. Продължават преговорите за сключване на договори с българските партньори в други области на сътрудничество съгласно клаузите на споразумението за ИС;

- Издаване на сертификати за краен потребител (End-User Certificate) за доставка на продукти, свързани с отбраната и на изделия и технологии с двойна употреба, съгласно националното законодателство в Р България - беше издаден сертификат за краен потребител на фирма Leonardo s.p.a” за доставка на батерии за торпеда.

На 26.03.2024 г. в Командването на ВМС беше получено писмо от NVL във връзка с форсмажорните събития, случили се в подразделенията на NVL през 2023 г. Съгласно приложен към писмото документ от Службата за сигурност на Германската телекомуникационна компания, на 06.04.2023 г. офисите на NVL са били обект на организирана кибератака, което е довело до спиране на определени дейности на NVL. В писмото се подчертава, че съгласно чл. 117 от Договора, срокове за приемане на корабите се изместват с 3 месеца, в съответствие със срока на действие на форсмажорните обстоятелства. Това означава, че ММПК №1 ще бъде готов за приемане на 10.11.2025 г., а ММПК № 2 на 10.09.2026 г.

Съгласно Договора в началото на м. март 2024 г. Изпълнителят изпрати за съгласуване с Възложителя първите от поредицата документи за провеждане на приемни тестове на корабите (Тестови спецификации), включващи спецификации на HAT Helicopter Handling System и HAT Visual Landing Aid System. Спецификациите бяха съгласувани и одобрени от Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“, който е представител на Възложителя по отношение на оценка на съответствието, съгласно Чл. 15. (1) от Договора.

В съответствие с т.8 от Анекс №8 към Договора бяха изготвени и подписани от Изпълнителя и от Възложителя 5 бр. протоколи за завършените междинни етапи и етапи на плащане.

През отчетния период бяха извършени следните плащания:

- Преглед на производствената готовност (PRR) за интегриране на Link-22 и Link-16BU2 – 4 842 547 лв. с ДДС;

- Монтиране на главно оръдие на ММПК №1 – 73 800 690 лв. с ДДС.

На 16.01.2024 г. беше сключено Допълнително споразумение № 2 (ДС №2) към Договора между МО и NVL за интегриране на системи Link-22 и Link-16BU2. Съгласно споразумението, започна подготовка от страна на интегратора SAAB и беше предоставен на Възложителя документа „Преглед на производствената готовност (PRR)“, във връзка с който се подписа протокол за приемане на етапа и се извърши първо плащане.

До месец май се проведеха работни срещи с „NVL B.V. & Co. KG“ за обсъждане на представената оферта за Опция 1 „Системи за електронна война“ и Опция 2 „Радиотехническо въоръжение (буксируема хидроакустическа станция – БХАС)“ към проекта за ММПК. На срещите бяха уточнени техническите и ценови параметри и условията за сключване на Допълнително споразумение №3 (ДС №3) към Договора, в съответствие с решенията от заседание на ПВНРГ. На основание положителна резолюция от министъра на отбраната на докладна записка за резултатите от срещите беше разработен Проект за инвестиционен разход (ПИР) на стойност 194 331 269 лв. с ДДС. Към момента на изготвяне на отчета са в ход процедури за съгласуване на ПИР за внасянето му в Министерски съвет и предстои внасяне на документа в Народното събрание за одобрение.

Във ВМС се работи по разработването на корабната организация. Разработен е „План с основните дейности и мероприятия, свързани с процеса на усвояване на ММПК“. Издадена е заповед на командира на ВМС относно създаване на организация за планиране, провеждане и осъществяване на контрол и помощ на дейностите, свързани с процеса по подготовка на личния състав, осигуряването, изпитанията и усвояването на ММПК. Изготвени са график и програма за провеждане на обучение на екипажите и персонала от ремонтните органи на ВМС по английски език и теоретична подготовка във ВВМУ.

Създадена е организация за ежеседмично посещение в корабостроителницата „МТГ Делфин“ от специалисти от ВМС и членове на екипажите, с цел наблюдение и контрол на процеса на строителство на корабите.

Във връзка с придобиването на боеприпаси и в изпълнение на договора с „Leonardo S.p.a.“, се проведеха две видео-конферентни срещи с представители на фирмата с цел приемане на доклади за извършените дейности (Progress Production Review Report). Докладите бяха приети без забележки. Офицери от ВМС посетиха заводите на Leonardo в гр. Ла Специя и складовете за съхранение на боеприпаси от ВМС на Италия в гр. Аула. Това позволи запознаване с производствения процес и с изискванията за съхранение на боеприпасите. Тези изисквания ще бъдат приложени при подготовката на склад за съхранение и торпедна работилница за обслужване на торпедата. През м. март 2024 г. беше извършено трето авансово плащане по постъпила фактура на стойност 19 231 285 лв.

Във връзка с придобиването на артилерийски боеприпаси и средства за радиоелектронна защита, с РМС № 412/17.06.2024 г. е приет Доклад за наличието на основен интерес, свързан със сигурността на страната, който да се прилага при провеждане на обществени поръчки и сключване на договори за доставка. Предстои изпращане на искания за оферти към фирмите-производители.

Изразходваните финансови средства по ОП 12 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **722 586 241 лв.**

Трябва да се има предвид, че са изразходвани финансови средства, планирани в Централния бюджет за инвестиционни проекти, които са отчетени по ОП 12.

През първото полугодие на 2024 г. финансовите средства, изразходвани по *политика „Съюзна и международна сигурност“* са в размер на **56 796 119 лв.**, разпределени по основни програми, както следва:

Основна програма № 4 „Членство в НАТО и ЕС и международно сътрудничество“.

Основното внимание беше насочено към активното участие на МО на Р България в процеса на формиране на политиките в областта на сигурността и отбраната и асоциираните с тяхното практическо реализиране инициативи и програми в рамките на НАТО, ЕС,

двустранното, многостранно и регионално сътрудничество, с оглед осигуряване на защита на националните интереси и приоритети.

През отчетния период програмата пряко допринесе за реализиране на активна отбранителна политика на МО, насочена към провеждането и реализирането на ефективно членство на България в колективната система за сигурност и отбрана. Осигурена беше възможност за адекватно участие в процеса на консултации и вземане на решения в ръководните органи и работните структури на Алианса, с цел защита на националните интереси при формиране на съюзническата политика и подпомагане на изпълнението на поетите от Р България съюзнически ангажменти. По този начин беше утвърдена ролята на страната ни като отговорен и надежден съюзник.

Програмата финансираше участието на български представители от столицата в организирани на различни нива и формати дейности и прояви от календара на НАТО (заседания, конференции, семинари и др.), чрез които се осигуряваха процесите на консултации и вземане на решения и нормалното функциониране на Алианса и се подпомага практическото изпълнение на приетите съюзни политики и решения. Адекватното представяне на България в заседания и други дейности на НАТО позволяваше активно ангажиране в разработването на документите и решенията на НАТО, като израз на колективната воля на съюзниците, в т.ч. в контекста на отразяване на националните интереси и приоритети, както и поддържане на осведоменост относно очертаващите се тенденции в работата на Алианса.

Програмата осигуряваше участието на български представители в ключовите направления от дейността на Алианса и прилагането на съюзните решения от срещите на най-високо равнище с акцент върху тези, които пряко ангажират страната ни в процеса на изпълнение и имаха директни импликации върху сигурността ѝ. Тя помогна за постигане на максимална ефективност при осъществяване на отбранителната политика, с оглед адекватно развитие на способностите за гарантиране на националната и колективна отбрана. Чрез нея се финансираха дейности и инициативи на Алианса, които подпомогнаха изпълнението на дефинираните в национален контекст приоритети в изграждането и развитието на отбранителни способности и възложените на България Цели за способности на НАТО-2021.

Програмата създаваше условия за принос към формирането и реализирането на политиката за партньорствата на НАТО и засилване на сътрудничеството и подкрепата за партньорите в изграждането на капацитет и подготовката в контекста на двустранното и регионално сътрудничество чрез ефективно използване на предлагания от НАТО инструментариум и участие в различните инициативи и програми на НАТО.

Програмата допринасяше и за включване на МО, структурите на пряко подчинените на министъра на отбраната и БА в дейностите на НАТО, свързани с изпълнение на фундаменталната задача на Алианса за предотвратяване и управление при кризи.

Чрез програмата се покриваха и разходите, в касаещия ангажмента на МО обем, по участие на представители на Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия (CMDR CoE) в заложените в Програмата му за работа дейности и прояви на Алианса.

С присъединяването на страните към международни организации, държавите-членки поемат определени ангажменти включително и такива свързани със заемането на национални длъжности в националните представителства към международните организации, както и определени международни позиции от Военните секретариати на НАТО и ЕС, Командната структура и Структурата на силите на НАТО. В тази връзка програмата подпомагаше и изпълнението на поети от България в рамките на Алианса ангажменти за принос, в т.ч. провеждане на домакински мероприятия. Основен приоритет на програмата беше ресурсното осигуряване на издръжката на националните представителства и дългосрочно командированите

военнослужещи и цивилни служители на МО към НАТО, ЕС и други международни организации, включително и дългосрочно командированите в щаботе и органи на международни организации.

През първото полугодие на 2024 г. продължи динамиката на процесите в областта на сигурността и отбраната в ЕС, ООН и ОССЕ, която беше продиктувана от продължаващата военна агресия на Русия срещу Украйна и ескалиращата криза в Близкия Изток. В отговор на предизвикателствата пред сигурността ЕС продължи да оказва подкрепа на ВС на Украйна чрез различни механизми и инициативи в сферата на отбраната. Задълбочава се сътрудничеството между държавите-членки на ЕС по отношение на отбранителната индустрия. Изпълняват се приоритетите, произлизащи от Стратегическия компас, по предварително установения график.

МО продължи да бъде активен и добре подготвен участник във всички процеси, произтичащи от развитието на Общата политика за сигурност и отбрана на ЕС (ОПСО на ЕС), както и по линия на осигуряване на международния мир и сигурност в рамките на договорите и конвенциите, по които Република България е страна (ООН, ОССЕ и Организацията за забрана на химическите оръжия). Активното българско участие в планираните мероприятия е знак за съюзна солидарност и готовност за поемане на ангажименти в областта на европейската и световна сигурност и отбрана.

Програмата подпомагаше процеса на формиране, провеждане, координиране и контрол по политиките в областта на международното сътрудничество, двустранното, многостранното и регионалното сътрудничество в областта на националната и колективна сигурност и отбрана и военнотехническо взаимодействие.

През отчетния период програмата допринасяше пряко за реализиране на активна отбранителна политика на МО, насочена директно към провеждането и реализирането на ефективно членство и участие на Р България в колективната система за сигурност и отбрана. Чрез нейното реализиране се даваше възможност за ефективно и адекватно провеждане на регионалното и двустранното военно сътрудничество за развитие на специални отношения със стратегически съюзници от НАТО и в региона за изпълнение на целта по осигуряване на надеждна колективна сигурност и отбрана.

Следва да се отбележи, че продължаващата руска военна агресия в Украйна, започнала през м. февруари 2022 г., наложи през първото полугодие на настоящата година интензивно да бъдат предприемани и координирани съвместни действия между страните-съюзници и страните-партньори, както в многостранен така и в двустранен формат за преодоляване на последствията за сигурността.

Това създаде необходимостта от извършаването на значителни промени в процеса на планиране и провеждане на мероприятията с ангажимент на политическото и военното ръководство на МО, както и реализирането на срещи на експертно ниво със страните-съюзници и партньори. В този аспект важно измерение беше осигуряване на реализирането на политиката на Република България за мир и стабилност чрез развиване на отношения на разбирателство, създаване на доверие и изграждане на равноправно и взаимноизгодно сътрудничество.

Своевременно бяха изплащани всички дължими от Република България плащания към НАТО и ЕС под формата на членски внос, споделени разходи, участие в многонационални програми, проекти и др. с характер на членски внос.

Изразходваните финансови средства по ОП 4 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **16 379 027 лв.**

Основна програма 10 „Военно разузнаване” („ВР”)

Служба „Военно разузнаване“, като модерна и високотехнологична служба за сигурност е един от основните елементи на системата за ранно предупреждение за рисковете и заплахите

за националната сигурност и отбраната на Р България чрез предоставяне на разузнавателен продукт за формиране и реализиране на държавната политика в областта на националната сигурност и отбраната, отбранителното планиране, изпълнението на задачите и информационно осигуряване на българските военни контингенти, участващи в операции и мисии на НАТО, ЕС и ООН, трансформацията, модернизацията и развитието на ВС и изпълнението на ангажиментите на страната към разузнавателните общности на НАТО и ЕС и към партньорските служби.

Изразходваните финансови средства по ОП 10 през първото полугодие на 2024 г. са в размер на **40 417 092 лв.**

ИЗВОДИ

1. През първото полугодие на 2024 г. изпълнението на секторните политики и отбранителните програми, които ги поддържат в МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА беше прозрачно, ефикасно и ефективно и беше насочено към реализиране на политиката на Правителството в областта на отбраната и сигурността.

2. Продължи изпълнението на целите и приоритетите, утвърдени с Указанията за програмиране на министъра на отбраната за периода 2024-2029 г. и Меморандума на програмните решения за периода 2024-2029 г. Целта беше чрез изпълнението на отбранителните програми и съответното ресурсно осигуряване да се изграждат и поддържат необходимите отбранителни способности от ВС съгласно План 2026 г и Програма 2032 г.

3. Изпълнението на програмния формат на бюджета на МО през първото полугодие на 2024 г. по политики и отбранителни програми е в съответствие със Закона за публичните финанси, Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. и ПМС № 13/29.01.2024 г. за изпълнение на държавния бюджет за 2024 г., Указанията на Министерството на финансите и решенията на Програмния съвет към министъра на отбраната по отношение на управлението и изразходването на финансовите средства през бюджетната година.

4. Планираните разходи за МО за 2024 г. – съгласно Закона за държавния бюджет за 2024 г. са в размер на **2 129 194 000** лв. Разходите за отбрана, включващи разходите на МО, трансфер за ДВВУ, планираните средства в ЦБ и разходите по бюджетите на другите ПРБ за 2024 г. са в размер на **4 217 000 000** лв., което е 2,05 % от БВП. Изразходваните финансови средства за първото полугодие на 2024 г. са в размер на **1 891 046 106** лв., което представлява 0,92 % от БВП.

5. Изразходваните финансови средства за капиталови разходи през първото полугодие 2024 г. са в размер на **784,9** млн. лв., което е **41,5** % от общите разходи за МО за 2024 г. (с ДВВУ).

6. Ресурсното осигуряване на отбранителните програми през първото полугодие на 2024 г. беше извършено съгласно утвърдените приоритети, планираните цели и крайните резултати, утвърдени в Указанията за програмиране на министъра на отбраната за периода 2024-2029 г. и Меморандума на програмните решения за периода 2024–2029 г.

7. Продължава негативната тенденция за нарастване на броя на незаетите места. Некомплектът на личния състав във ВС през първото полугодие 2024 г. е 22 %, въпреки усилията на командирите да попълнят недостига с организиране на конкурси за назначаване на военнослужещи на вакатни места.

8. Некомплектът и високото текучество на кадри са предпоставка за недостатъчен брой подготвен личен състав, което затруднява процеса на планиране, усвояване и експлоатация най-вече на съвременни и високо-технологични системи. Дори и при достатъчни нива на финансиране, без достатъчен личен състав е невъзможно придобиването на нови и поддържането на придобити вече способности.

9. В МО се прилага управление на инвестиционните проекти, свързани с модернизацията на ВС по метода Управление на проекти в контролирана среда (PRINCE 2). Целта е придобиване на ново въоръжение и техника (ВиТ) и модернизация на съществуващото ВиТ, както и осигуряване на изграждането на отбранителните способности чрез изпълнение на приоритетни инвестиционни проекти, които са включени в Портфолиото проекти на МО и в Програмата за инвестиции в отбраната до 2032 г. в рамките на разполагаемите ресурси.

10. Подготовката на личния състав от СВ среща затруднения за постигане на пълните способности на декларираните формирования, поради смесено използване на съвременно оборудване и екипировка с вече амортизирано и към края на жизнения си цикъл оборудване и екипировка. Ограниченият ресурс на наличните изправни самолети и авиационна техника във ВВС не позволи провеждането на необходимата летателна подготовка по стандартите на НАТО, което от своя страна води до слаба приемственост при летателния състав, натоварване и риск за нивото на безопасност на полетите. Корабите от състава на ВМС, декларирани като сили за развърщане на НАТО са към края на жизнения си цикъл, като поддържането на техните способности, както и тяхната поэтапна подмяна, са заложили в одобрената и приета от МС Програма за инвестиции в отбраната до 2032 г. Наложените допълнително финансови и материални ограничения затрудняват достигането на определените в Алианса критерии за дни на море на корабите.

11. С цел изпълнение на утвърдените планове и програми за подготовка и поддържане на необходимите отбранителни способности на ВС, за подготовка на военните формирования през 2024 г. бяха планирани **12 366 626** лв. Изразходваните финансови средства за подготовка през първото полугодие 2024 г. са в размер на **5 751 389** лв. В тази сума са включени и средствата за участие в международни учения, семинари, планиращи конференции и други форми на подготовка, проведени през първото полугодие на 2024 г.

12. Необходимо е да продължи участието на декларираните формирования в съвместни учения и подготовки със съюзниците от НАТО и ЕС, при което да се търсят възможности за придобиване на нови знания и умения, споделяне на поуки от практиката, нови тактики, техники и процедури за постигане на необходимата оперативна съвместимост.

13. Продължава работата за постигане на изискванията на качествените ЦС-2021, които се определят от приетите стратегически документи в НАТО като Минимални изисквания към способностите (Minimum Capability Requirements) и Каталог на способностите (Capability Codes and Capability Statements). Страната ни изпълнява в пълен обем определените количествени ангажменти по пакет ЦС-2021, но не и в качествено отношение, поради ограничените възможности на основните системи на въоръжение.

14. За покриване на изискванията по качествените ЦС-2021 е наложително с ускорени темпове да се извърши модернизацията на ВС, което е свързано с осигуряването на необходимите финансови ресурси. Промяната в средата за сигурност налага ускоряване на процеса по модернизация и превъоръжаване, поради изключителните затруднения в поддръжката на остарялото въоръжение и техника, както и поради необходимостта от съвременни способности за гарантиране на изпълнението на дейностите по възпиране и отбрана.

15. По отношение на реализацията на проектите за модернизация на ВС и придобиване на нова техника успешно се изпълняват следните инвестиционни проекти: проектът за придобиване на нов боен самолет – първи и втори етап, проектът за придобиване на многофункционален модулен патрулен кораб и съответното въоръжение за корабите, както и проектът за придобиване на основна бойна техника за изграждане на батальонни бойни групи от състава на механизирани бригада. Инвестиционни проекти на видовете ВС са на различни етапи на изпълнение и са свързани с развитие и поддържане на отбранителните способности на ВС, както и с изпълнение на Целите за способности на НАТО - 2021. През първото полугодие

на 2024 г. по ОП 12 са планирани за изпълнение 49 инвестиционни проекти от Портфолиото от проекти на МО, като по 11 проекта има извършени разходи.

16. Необходимо е да продължат усилията за ускоряване на модернизацията във ВС за изпълнение на поетите ангажименти по приноса на страната в системата за колективна отбрана на НАТО и ОПСО на ЕС, със специален фокус върху дефинираните приоритети за Република България:

- изграждане на механизирана бригада с необходимите формирования за бойно осигуряване и поддръжка;
- поддръжка и развитие на интегрирана морска ситуационна осведоменост.